

skap av ryttare, likaledes kanske hans avfärd i ett skepp. Detta är i all korthet några antydningar om min syn på Balders-problemet. I föreliggande studie kan jag icke ingå på det invecklade spörsmålets enskildheter. Vad jag sagt, torde dock vara nog för att motivera min tolkning av lönninskriftens *ama* såsom = 'åt Åme (eg. »den mörke»).

I senare delen av runföljden *ama-bar* ser jag reflexen av ett fornsvenskt *baðr*, av ristaren återgivet med *bar* av samma skäl, som låtit honom i lönnskriftsraden n:r 3 använda beteckningen *nir* för *niðr* (jfr ovan § 4). Ordet *baðr* tolkar jag såsom 'förgörare' och för det till den germanska verbbasen **bēð-*: **bād-*, varpå bl. a. norskt dial. *bada* 'trycka ned' och *bad* 'kamp, strid' torde återgå (jfr find. *bādhatē* 'tränger, trycker')¹.

Den i kryptogramserien dolda runföljden *amabar* kan sålunda fattas såsom *Åma baðr* = 'åt Åme (eg. »den mörke») — sc. föddes — en förgörare (eg. »nedbrytare, kuvare»)'². Sammanställa vi detta med det föregående, finna vi i formen syntaktisk kongruens och därtill i innehållet den i trollformler och galdrar som regel eftersträfvade parallellismen³, i detta fall en antitetisk sådan: Åt Oden (en gud) föddes en ättling — åt Ame (en jätte) föddes en förgörare.

Exempel på dylik antitetisk parallellism erbjuda även kristna besvärjelseformler, t. ex. *Exi foras, male spiritus, et da locum spiritui sancto* (jämte andra latinska och italienska formler); på danska: *Ud Judas, ind Jesus* (för att hindra slagsmål och vrede); *Ud Smeld, ind Fanden* (för att förgöra en bössa) o. s. v.⁴. Från det medeltida Island stamma dessa parallellistiska

¹ Jfr FALK und TORP, *Norwegisch-dänisches etymologisches Wörterbuch*, I, 1910, s. 40 f.; FICK, *Vergleichendes Wörterbuch*, III, 1909, s. 258. Intet hindrar, att även det fisl. *bøð*, gen. *bøðvar* f. 'kamp' går tillbaka på ett ieur. **bhadhyā* (jfr *a. a.*, s. 256).

² Helt uteslutet är naturligtvis icke, att *baðr* kan ha ägt abstrakt betydelse. En tolkning 'åt Ame fördärv' ger i så fall god mening.

³ Jfr IVAR LINDQUIST, *Galdrar*, 1923, s. 17, 44 och 134 ff.

⁴ Jfr OHRT, *Da signed Krist*, 1927, s. 171. Ett rikt material lämna de babyloniska besvärjelserna och gudabönera (jfr t. ex. LEHMANN, *Textbuch zur Religionsgeschichte*, 1912, s. 100 ff.). Sannolikt ha de europeiska trollformlerna delvis sitt ursprung i främreasiatiska förebilder.